

DE HAAGSE TIJDEN

Het was een náám

Pag. 3

Houtmarkt en Turfmarkt gedurende WOII

Pag. 5

Een echt Haagse feestdag

Pag. 6-7

Den Haag als proeftuin

Pag. 8

De Haagse krant van alle tijden

De Gouden Koets als kunstobject

Tijdens Prinsjesdag zijn de leerlingen van scholen in Den Haag vrij en dat is op zich al iets feestelijks. Ik ging vroeger samen met mijn vader wel eens kijken wat er allemaal gebeurde op die dag. Omdat mijn vader penningmeester van het Algemeen Haags Comité was, een comité dat vrijwel alle festiviteiten in Den Haag organiseerde, konden we de stoet vanaf een prima plekje langs zien komen. Vooral de Gouden Koets maakte indruk op mij, nog los van al die militairen in hun eerste grijs. Over zo iets las je in boeken, maar in werkelijkheid? Alsof er zich een sprookje voor mijn ogen afspeelde en misschien was dat ook wel zo.

De Gouden Koets is in de jaren 1897 en 1898 in een Rijtuigfabriek in Amsterdam gebouwd. Het gaat hier om een geschenk van de bevolking van Amsterdam aan Wilhelmina. Op 6 september 1898 werd prinses Wilhelmina ingehuldigd als koningin. Het was dan ook de bedoeling om haar dit cadeau op die dag aan te bieden. Wilhelmina wilde echter op die dag geen geschenken aannemen, zodat ze hem een dag later pas in ontvangst nam. Op haar huwelijksdag met prins Hendrik, op 7 februari 1901, werd de koets voor het eerst gebruikt en ook tijdens de huwelijken van haar opvolgers werd deze koets van stal gehaald. Vanaf 1903

tot 2015 werd hij op een aantal onderbrekingen na tijdens Prinsjesdag gebruikt. Van 1914 tot 1930 werd hij niet gebruikt en dat geldt ook voor de periode van 1940 tot 1948. Ook tijdens de bezetting van de Franse Ambassade in 1974 was dit het geval. De afbeelding 'Hulde der Koloniën' op een der panelen gaf aanleiding om de Gouden Koets niet meer voor officiële doeleinden te gebruiken. Hoewel deze afbeelding zo'n 125 jaar geleden is aangebracht en in die tijd kennelijk geaccepteerd werd, is het de vraag of zo'n voorstelling in deze tijd nog kan. De meningen hierover waren en zijn verdeeld, maar het is hier niet de plaats om daar verder op in te gaan.

Vertrek van de Gouden Koets op Prinsjesdag 2014. Foto: Rijksoverheid, Wikimedia commons

Deze koets is een berline, dat wil zeggen dat hij gemaakt is om vooral in de stad te gebruiken. De eerste koets van dit model is in 1662 in Berlijn gebouwd, vandaar die naam. Er werden hoge eisen aan de bouw ervan gesteld. De koningin moest haar volk goed kunnen zien en het volk de koningin. De koets moest zo hoog worden dat de koningin erin kon staan en hij kon ook weer niet te kolossaal worden want hij moest door smalle, niet al te hoge poorten kunnen, zoals die bij het Binnenhof. Hij is gemaakt van Javaans teakhout en bekleed met Surinaams bladgoud. De bok is bekleed met rood laken en de koets is aan de buitenzijde voorzien van allegorische beeldhouwwerken en paneelschilderingen. Allegorisch wil zeggen dat de afbeeldingen symbool staan voor iets anders. De binnenbekleding is geheel met de hand geborduurd. De

zijwanden zijn onder andere geborduurd met de wapens van de provincies en het rijkswapen.

De beeldhouwwerken zijn vervaardigd in het Atelier van den Bossche en Crevels. Emil van den Bossche (1849 tot 1921) studeerde aan de Koninklijke Academie voor Schone kunsten in Brussel en gaf les aan de kunstnijverheidsschool Quellinius in Amsterdam. Willem Crevels (1855 tot 1916) volgde de opleiding beeldhouwen in het atelier van Pierre Cuypers in Roermond en gaf ook les op de kunstnijverheidsschool Quellinius. De meeste van deze beeldhouwwerken hebben een symbolische betekenis. Zo stellen de vier vrouwenbeelden bovenop de koets de vier sectoren van de economie voor: de landbouw, de handel, de nijverheid, en de scheepvaart. Wat bijzonder was voor die tijd is het feit dat de lanternen die op de hoeken zijn

aangebracht zo ontworpen zijn, dat ze gebruikt kunnen worden voor elektrische verlichting.

De vier paneelschilderingen rondom de koets zijn geschilderd door Nicolaas van der Waay (1855 tot 1936). Hij studeerde aan de Amsterdamse Rijksacademie en ontwierp munten en postzegels en het eerste bankbiljet van tien gulden. Hij gaf meer dan dertig jaar les aan de Rijksacademie, waar hij zelf gestudeerd had. Kunstenaars als Piet Mondriaan en Jan Sluijters kregen hier les van hem. Toch is hij vooral bekend geworden door de door hem geschilderde panelen op de Gouden Koets. Ze verbeelden het verleden, het heden en de toekomst van Nederland door middel van de eerdergenoemde allegorische figuren.

Vervolg op pagina 2

Aankomst van de Gouden Koets op het Binnenhof, Prinsjesdag 2011. Foto: R.J. Essink, Ministerie van Defensie, Wikimedia commons

Kom jij weleens in je wijkcentrum?

We doen meer dan je denkt!

wijk voor elkaar

wijkz.nl

- MAAIKE WEERWAG -

Persoonlijk & laagdrempelig

www.oktober-uitvaart.nl

oktober uitvaartzorg

06 55 17 26 83

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING

J. Henning

www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10

Dag en nacht bereikbaar

Let op! Wij zijn verhuisd:

Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag (Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Jane Eyre

Mijn wandeling start met een heerlijke koffie in het 'grens-café' Florencia. Een koffiehuis die 't Veen,- en 't Zand doet samensmelten, zoals het publiek doet vermoeden. Het is goed toeven deze zomerdag op het terras onder de bomen. Van daaruit loop ik richting Statenkwartier naar het Kunstmuseum aan de Stadhouderslaan. Maar niet voordat ik een gesprekje heb gehad met de vlaggenwachtdame in stil protest, bij de Russische ambassade. Al snel zijn we het eens om het verbindingsstraatje zonder naam die leidt van de Johan de Wittlaan naar de Andries Bickerweg, Poetin-weg te noemen. Met de nadruk op het verbindingsstreepje en weg. Niet veel later loop ik in het Kunstmuseum. Paula Rego trekt mijn aandacht met haar prachtige tekeningen. Deze ga ik tekenen, besluit ik onmiddellijk. Een dame die voor de spiegel staat vanaf de achterzijde gezien. Staande voor het schilderij neem ik de prachtige figuur over op mijn papier. Ik voel me een beetje

de kunstenaar van het origineel. Ten leste neem ik de kwast en veeg de schaduw in het nat. Jane Eyre is klaar!
Hans Duivenoorden
hd@artstonelimited.nl

Gezocht: informatie over Cees Homan

Helaas mocht ik vooralsnog geen reactie ontvangen op mijn eerdere oproep, die mogelijk de vakantieperiode minder goed is opgevalen. Het Maritiem Museum Rotterdam ontving in 2008 als schenking enige persoonlijke documenten (brieven, foto's) van Cornelis 'Cees' Homan (1932-

2000), die timmerman was en een keer als scheepstimmerman een reis heeft gemaakt met de 'Johan van Oldenbarnevelt' in 1959-1960. Deze stukken zijn geschonken door Cees de Brabander, die de vriend was van Cees Homan. Samen woonden ze aan de Ammuntiehof 27 in Den Haag. Cees de Brabander was erg geïnteresseerd in de geschiedenis van Den Haag, maar hij is overleden in 2013. Als er iemand is die meer informatie kan verschaffen over de persoon van Cees Homan dan is het Maritiem Museum Rotterdam daarin bijzonder geïnteresseerd. U kunt daarvoor dan contact opnemen met mij via onderstaande e-mail.
Ron Brand
r.brand@maritiemmuseum.nl

Op zoek naar

Ik ben op zoek naar Cobi Barmantloo. Getrouwd met ene Den Heier of Den Heyer. Ik kan haar niet vinden. Wij zaten samen op de AJC. Ik zou graag willen horen hoe het haar vergaan is de afgelopen zestig jaar.
Tineke de Ridder
tinederidder42@gmail.com

De Haagse
STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com

Den... ooievaar

Den ooievaar is terug
Maar dat hij blijft, lijkt mij stug
want om een nest te bouwen
in de stad zonder enig recht en vree
te moeten overleven in verschil
geeft de ooievaar geen reden te blijven
omdat je dat voor je kinderen niet wil

Een politicus kan niet vliegen
ook al wil hij dat oh zo graag
zich verstoppen en bedriegen
op het Binnenhof het nest gebouwd
daar vindt elke struisvogel zijn weg
ook al voelt hij zich daar uitgekauwd
ziet hij 4 jaar lang ooievaars vliegen
wat hem dan benauwd

De duif, symbool van vrede
vliegt zoekend naar zijn doel
leeft hier ontevreden
want tortelen is een vreemd gevoel
door verscheidenheid in overvloed
is de eenzaamheid vacant
in Den Haag,
prachtstad maar zonder vaderland

Vervolg voorpagina

De Gouden Koets als kunstobject

Deze figuren zijn gekleed in Romeinse gewaden en symboliseren de Hollandse welvaart. Laat ik er twee als voorbeeld nemen. De toekomst: de paneelschildering aan de voorzijde symboliseert de ideale toekomst met verbeterde sociale voorzieningen. Vrouwe Justitia beschermt de hulpbehoevenden en het volk krijgt goed onderwijs. Het verleden: de paneelschildering op de achterzijde besteedt

De voorzijde symboliseert de toekomst

aandacht aan de volkshulde tijdens de inhuldiging van koningin Wilhelmina en de trouw aan het wapen van het Koninkrijk der Nederlanden gesymboliseerd door een hond. Na 2016 is deze koets niet meer gebruikt tijdens Prinsjesdag. Van 2016 tot 2021 is hij ingrijpend gerestaureerd. Hij staat nu in het koetshuis van het Koninklijk Staldepartement. Op de vraag of de Gouden Koets

Emil van den Bossche aan het werk. Foto uit 1898, Stadsarchief Amsterdam, Wikimedia commons

ooit nog eens tijdens Prinsjesdag gebruikt gaat worden, antwoordde Willem Alexander: "Als Nederland er klaar voor is". Laat ik eindigen met een deel van een gedicht dat ik in een krant

uit 1937 aantrof en waarin aangegeven wordt hoe men toen over Prinsjesdag dacht.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

't Is Prinsjesdag,
de stad van d' Ooievaar
ontvangt het volk van Nederland
op den hoogtijdag van 't jaar.
't Is Prinsjesdag,
men tuurt en wacht ... gelaten
en duizenden staan 's morgens vroeg
langs de rijk bevlagde straten.
't Is Prinsjesdag,
Was het zóó ooit te voren
Het "heuglijk woord", door Haar geuit,
klinkt ons nog in de ooren.
't Is Prinsjesdag,
wij staan hier één in trouwe
tot U, Uw Dochter en Uw Zoon
'Wilhelmus van Nassauwe'.
ADAM HAAG

DE HAAGSE
TIJDEN

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram,
Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom   Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Het was een náám

Kees Swaanenburg laat er geen misverstand over bestaan: "In de glorie tijd waren de Maastreechter Staar en wij dé koren van Nederland." Wij zijn Die Haghe Sanghers, afgekort DHS. Oppericht op 12 maart 1917 door leden van het kerkkoor Cantemus Domino, Sint Jacobskerk in de Parkstraat te Den Haag. De naam kwam er pas eind 1918. Oorspronkelijk heette men Die Haghe Zangers.

De start met veertig man was een instant succes. Zangwedstrijden in Amsterdam en Rotterdam werden gewonnen, de koningin werd toegezongen en men componeerde een eigen lied: "Wij zijn die Haghe Sanghers, 't zij bas, hetzij tenoor, wij gaan het volk alomme, in schoone zangen voor". De koningin wordt beschermvrouwe; de Haagse burgemeester erevoorzitter. DHS krijgt een eigen vaandel. De eerste buitenlandse reis gaat naar Duitsland. Op de Olympische Spelen in Amsterdam (1928) is het koor erbij. Er komt een eigen maandblad. Er volgen optredens voor de radio. In 1937 telt het koor honderd leden.

De oorlog gooit roet in het eten. Het ledental daalt, optredens zijn vrijwel niet mogelijk, door de verduistering kunnen leden niet meer naar repetities komen. Eind 1941 treedt 'een periode van stilstand' in. Koorleden duiken onder. Het leven is zwaar. Na de oorlog komt de wederopstanding: op 7 mei 1945 trekken de leden van DHS al zingend door Den Haag. Bij de inwijding van dodencel 601 in de gevangenis Van Alkemade laan zingt DHS *Het Lied der achttien doden*. Op 20 maart 1946 krijgt DHS het predikaat 'koninklijk'. Het koorleven herneemt zich. Optredens in binnen- en buitenland volgen. Er worden grammofoonplaten gemaakt. Er wordt gezongen op een Amerikaans vliegdekschip, men trekt naar Wenen, er zijn optredens bij de ondertrouw van prinses Beatrix en Claus von Amsberg, bij het huwelijk van prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven, in 1968 het eerste tv-optreden in kleur. De geluidswaardering is belabberd, zo noteert de koorkronieker.

DHS treedt op in de Grote Gerard Reve-show. Men weet eigenlijk niet waar men aan begint, want er is geen draaiboek. Schokkende teksten en controversiële elementen begeleiden het optreden. "We hebben een boel geleerd", constateert voorzitter Jean Kierkels. In 1977 reist DHS door de Sovjet-Unie.

De mannenzangvereniging 'Die Haghe-Sanghers' vóór de Dierentuin. Foto uit 1920, Haags Gemeentearchief en rechts: Lint DHS

In 1980 vindt in Den Haag de première plaats van het ballet *Soldatenmis* door choreograaf Jiří Kylián (Nederlands Dans Theater), met zang door DHS. Kylián maakte het ballet op basis van een grammofoonplaat waarop DHS de *Soldatenmis* ten gehore bracht.

Oktober 1987: DHS bereikt het Guinness Record Book door honderd minuten lang onafgebroken in vierklank een zangerston te laten horen. Tien jaar later, in augustus 1997, verschijnt DHS op internet. De jaren gaan voorbij met talrijke optredens. Twaalf Europese landen worden bereisd. Het koor stevent op het honderdjarig bestaan af in 2017. DHS is dan al op zijn retour. Aad van Loenen wordt in april 1991 voorzitter en blijft dat tot mei 1999. In 2018 pakt hij de voorzittershamer nogmaals op in een laatste poging het koor van de ondergang te redden. Tevergeefs. In juni 2023 geeft DHS het laatste concert: in de Oude Kerk in Voorburg. Aad: "Ik heb de bloeiperiode meegemaakt. We groeiden naar 120 leden en traden overal op. Ik werd in 1990 lid van het koor. Ik zong in een kerkkoor en werd gevraagd te komen voorzingen. Zo ging dat toen. Als je goed werd bevonden, mocht je blijven. Als je 65 werd moest je weer voorzingen. Als je stem dan niet meer voldeed, moest je van het koor af. In latere jaren waren we blij met iedereen boven de 65. De kerkkoren waren er niet meer

aanwas ook niet. Jongeren wilden naar popkoren, niet naar een koor dat zware en moeilijke Slavische- en operaliederen zong."

De teloorgang van het koor begon volgens Aad na het vertrek van René Verhoeff in 2008. De man was dertig jaar dirigent geweest. Zijn opvolger, Charles van der Veeke, wilde het koor moderniseren en dat viel niet in goede aarde. Menig koorlid vertrok. In 2007 waren er nog 64 zangers, acht jaar later 39. Eind 2014 wordt het contract met Charles van der Veeke opgezegd. Martin van der Brugge neemt het stokje over en krijgt er weer gang in. Oud-leden keren terug. Toch konden niet meer alleen optreden. Met minder dan vijftig zangers zijn de vier stemmen niet meer goed in te vullen. Er was vooral een gebrek aan tenoren. Dus trad DHS noodgedwongen met andere koren op.

Het honderdjarig bestaan was het laatste hoogtepunt, vertelt Aad. Met een jubileumconcert

Schets voorkant jubileumboek

in Den Haag, Theater aan het Spui, op 29 oktober 2017. Direct daarna ontstaat er binnen het bestuur een discussie: stoppen of doorgaan. Menigeen stelt 'stoppen' omdat het koor te klein is geworden. Aad en anderen vinden het 'zonde om het zo te laten verlopen'. Ze gaan door, met Aad als voorzitter. Het ledental blijft echter zakken naar 21 man. Voor optredens komen 17 leden opdagen. Men is oud. De gemiddelde leeftijd is 82, 83 jaar. "We waren het niet meer waardig DHS te heten. We straalden niets meer uit. De vraag was dus: 'gaan we door als vriendenkoor? Of heffen we het op en nemen we waardig afscheid?' Dat laatste hebben we gedaan. In de Oude Kerk in Voorburg, met de feestmis van Gounot."

"Natuurlijk mis ik het maar het koor is niet alles in mijn leven. Er zijn oud-leden die nog steeds idolaat zijn van het koor. Ik denk er wel met weemoed aan terug. Het was een vriendenclub, mannen die plezier hebben in zang. Er hing een sfeer van oude jongens krentenbrood. En de nazit bij repetities was erg belangrijk. Wat zo leuk is aan zingen? Op het moment dat de muziek voor je neus staat, is je interesse alleen nog zang. Je denkt aan niets anders. Dat is zo ontspannend, rustgevend. Zachtjes zingen is het mooiste dat er is. Zo'n donkerbruine klankkleur, een brom eronder en tenoren die er bovenuit springen. Fluisterend naar een hemels gevoel."

Kees Swaanenburg beaamt Aads woorden. Hij werd eind 2015 voorzitter van DHS en bleef dat tot 2018. Hij bleef lid tot het

einde. In 2000 kwam hij bij DHS terecht 'via een vriendje'. "Een gezellige club. Mooie donkere Slavische muziek. Geweldige stemmen. We hebben onszelf overleefd. We bleven hangen in de Slavische muziek. Dat was niet meer aantrekkelijk. Koren trokken sowieso minder. Er waren op een gegeven moment gewoon te weinig mensen en dan houdt het verhaal op. De kosten waren ook hoger dan de opbrengsten."

Kees Swaanenburg

"Ik denk er met weemoed aan, ja. Het is erg jammer. Maandagavond repetities. 1 uur 45 minuten. Een vast clubje mensen dat graag zingt. Na afloop een borreltje. In de laatste jaren waren er steeds minder mensen, minder stemmen. Dan blaas je elkaar weg. Het was heel verstandig ermee te stoppen. De oude getrouwen hebben er moeite mee gehad. Te beseffen 'dit was het'. Maar het is niet anders. Het werd te veel een sociaal verhaal. De helft gaf wel geluid maar zong niet meer. Maar ik ben blij dat ik het heb meegemaakt."

Blijft de vraag waarom het koor in nood geen vrouwen opnam...? Aad en Kees zijn het eens: dan was de sfeer van jongens onder elkaar verdwenen. En die prijs wilde men niet betalen.

Carel Goseling
carelgoseling@hotmail.com

Wat doet u met uw overwaarde?

Wilt u profiteren van de overwaarde van uw woning, maar niet verhuizen? Dat kan.

- Vul uw AOW en pensioen aan met een eenmalig of maandelijks bedrag
- Vrij te besteden: bijvoorbeeld voor uzelf, uw kinderen of kleinkinderen
- Veilig, verantwoord en vaak al mogelijk vanaf 60 jaar

Voorbeeld
Een echtpaar (74 en 78 jaar) heeft een woning die € 400.000 waard met een hypotheek van € 105.000. De overwaarde is € 295.000. Ze willen hun overwaarde benutten om de badkamer en keuken te verbouwen en zouden daarnaast ook een extra financiële buffer willen. De huidige hypotheek loopt bij ABN AMRO en daarom hebben wij geadviseerd om deze te verhogen met behulp van een Overwaarde hypotheek. Ze hebben gekozen voor een opname van € 50.000 om hun wensen te vervullen. De maandlasten van hun huidige hypotheek blijft ongewijzigd.

Als onafhankelijk bureau kunnen wij u adviseren over:

- Verlengen van uw huidige hypotheek
- Oversluiten naar een levensrente hypotheek
- 2e hypotheek als aanvulling op uw pensioen
- Overwaarde (verzilver) hypotheek met een eenmalige of maandelijks uitkering.

Vraag vrijblijvend om een gratis berekening of kennismakingsgesprek.
Bel 070-392 51 35 of kijk op silverleven.nl

Zilverleven
Overwaardeadvies voor senioren

BTR REIZEN

Busexcursie vakanties met veel extra's

All Inclusive Busvakantie naar Boppard aan de Rijn
Bestime Hotel Boppard
mooi excursie- & hotelprogramma
5 dagen van 13 tot 17 okt. 2024
Voor slechts € 479,00 p.p.

Kerstfeer Busvakantie naar Londen in kerstfeer
*** King Charles Hotel
mooi kerst excursieprogramma
5 dagen van 21 tot 25 nov. 2024
Nu al voor € 550,00 p.p.

All Inclusive Kerstbusreis Valkenburg / Zuid-Limburg
Hotel Op de Boud
kerstexcursie- & hotelprogramma
5 dagen van 23 tot 27 dec. 2024
Nu al voor € 675,00 p.p.

All Inclusive Kerstbusreis Mayschoss / Ahrdal
MayHotel / Mayschoss
kerstexcursie- & hotelprogramma
6 dagen van 23 tot 27 dec. 2024
Nu al voor € 785,00 p.p.

BTR BUSVAKANTIES

- Luxe busreizen met veel extra's
- Ervaren chauffeurs / reisleiders
- Mooie excursies incl. de entrees
- Gastvrije hotels
- Geheel verzorgd of All Inclusive
- Vertrek uit: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht
- Vertrektijd: tussen 8 en 11 uur

Uw vakantie begint bij BTR Reizen

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in
VERHUIZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld

André Rieu in Maastricht	vanaf p.p.
3-daagse busreis	reiscode: ebsle01 579
Kerst in Drenthe	vanaf p.p.
5-daagse busreis	reiscode: kdzla01 769
Kerst in sfeervol Wenen	vanaf p.p.
8-daagse busreis	reiscode: kdwen05 999
Kerst in Schotland	vanaf p.p.
7-daagse busreis	reiscode: kddry01 1189
Kerst en Oud en Nieuw in Karinthië	vanaf p.p.
13-daagse busreis	reiscode: kdgmd02 1379
Kerst met de Zwitserse treinen	vanaf p.p.
8-daagse bus- en treinrondreis	reiscode: kdch302 1399

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/kerstreizen

Bel 0180 - 457 803 of ga naar je ANVR reisadviseur

Houtmarkt en Turfmarkt gedurende WOII

Mijn opa Jan Kuijper (1885) woonde op de Houtmarkt 32A, in een oude Koetsierswoning met stal. Gedurende vijftig jaar was hij werkzaam bij de Haagsche Courant als letterzetter/drukker. Hij is geridderd als zijnde, vijftig jaar trouwe dienst met de Zilveren Bonds-Ridder in de orde van Oranje-Nassau. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was mijn opa chef drukpers. Eind 1944 moest hij Pers Nr. 4 stil laten zetten in opdracht van de Duitse bezetters. Uiteindelijk bleek deze krantenpers later in de nacht opgeblazen en het archief vernietigd.

Er mochten niet zoveel kranten meer gedrukt worden met berichten uit het buitenland. Mijn vader Arie Kuijper (1919) werd in augustus 1939 opgeroepen voor de Mobilisatie bij de Garde Regiment Grenadiers en Jagers. Bij het sneuvelen van een soldaat werd de helft van het plaatje afgeknipt en ging naar de familie. In een Kazemat, een zware bunker aan het Scheveningse strand, waren ze gelegerd. Zijn onderdeel bestond uit radio/telegrafisten voor berichtenverkeer met andere legeronderdelen.

Op 10 mei 1940 kwamen de Duitsers na mislukte inname van het vliegveld Ypenberg/Valkenburg toch 's-Gravenhage binnentrekken. Dat kwam zijn zus, Zus-Jean Kuijper (1916), te weten en zij ging snel naar de kuststrook waar Arie gelegerd was waar ze hem heeft geroepen en hem onder prikkeldraad door naar hun huis heeft geloodst in burgerkleding. De overgave van Nederland was toen al aan de gang.

Mijn vader was in de oorlog melkbezorger en accordeonist met schriftelijke toestemming van de Duitse macht. Hij was accordeonist in Café Smeets op de hoek van de Turfmarkt/Nieuwe Haven. Hij speelde eens op een avond met zijn voet op een briefje van 25 gul-

Mijn vader werd in 1939 opgeroepen voor de Mobilisatie

den dat iemand had verloren. Na afloop kon mijn vader met verkrampte voet het geld onder zijn schoen weggrissen.

In de hongerwinter van november 1944 t/m maart 1945 kostte een brood soms wel tachtig gulden. Mijn oma Geertje (1892) had voor de uitbraak van de oorlog besloten te gaan hamsteren en een voorraad etensblikken, zeep en lucifers in te slaan. De lucifers waren een gebruikelijk ruilmiddel voor andere goederen en etenswaren. In platte koetsiersjassen-kasten in het achterhuis vond ik in 1960 nog Sunlight Zeep opgeslagen en lucifers op de zolderslaapkamer van mijn opa en oma. Bij navraag kwamen de verhalen los.

Op 21 november 1944 kreeg iedere man in de wijk het schriftelijke bevel buiten te gaan staan voor de deur met een koffer met verschooning om naar Duitsland te worden gebracht voor Arbeit-einsatz in hun fabrieken. Arie en broer Jan Kuijper (1913) doken onder in een spauwmuur. Boven de wc was een gat gemaakt in het houten plafond en daar werd een zware, ijzeren plaat op gelegd en met een bankje waar ze op zaten nog zwaarder gemaakt met hun gewicht. (In schaalmodel 1:76 heb ik dit huis met wc nagemaakt).

Met een etens- en drinkvoorraad voor de dag zaten zij af te

wachten hoe de razzia zou aflopen. Slechts één Duitse soldaat trok snel de wc-deur open en sloot die weer nadat niemand was aangetroffen. Daarna verlieten de soldaten de woning. Veilig klommen de broers weer uit hun 90 cm brede en 2.50 meter hoge vluchtgangetje, met de meegenomen 'plasemmer'.

Om voor een eigen woning in aanmerking te komen trouwden mijn ouders in mei 1943. Ome Dirk Kuijper (1880) was Postbesteller en had een avondpas tot 22.00 uur en was op de bruiloft op de Houtmarkt de laatste gast, iedereen moest namelijk om 20.00 uur (spertijd) weer thuis zijn. Op 3 maart 1945 bombardeerde de Engelse luchtmacht de woonwijk Bezuidenhout per ongeluk, met als doelwit de strategische bezette verblijf-

Een Kazemat, een zware bunker aan het Scheveningse strand

Drukker/letterzetter

plaatsen van de Duitse eenheden van grote omvang, met V-2 bommen, vermoedelijk verstoppt in het Haagsche Bos. Later bleken de V-2's al eerder verplaatst door de vijand.

Met kleine vluchtkoffertjes zat mijn familie onderaan de trap bibberend van angst en van de voelbare trillingen door de zware bombardementen. Na het geraas was alles weer veilig voor de dag. Het bombardement duurde van 8.30 uur tot 9.45 uur. De in België opgestegen bommenwerpers kregen boven Tilburg het weerbericht van windkracht 3 Bf door en boven Den Haag bleek dat 5 Bf te zijn. Dienst-

Alexander Kazerne Den Haag, speciale laarzen van mijn vader met Poeties omwikkelingen waren erg bewerkelijk

Persoonbewijs 1941

doende navigator was die dag vrij en de doelwit-missie werd door een plaatsvervanger verkeerd ingeschat. Op 8 mei 1945 werd Den Haag bevrijd en klommen mijn moeder Nel en Zus Kuijper op een tank van de Canadese bevrijders (First Canadian Corps) waar zij door de gevulde straten en jubelende mensenmenigte trokken.

Enemaal op de Laan van Cobus van Kattenburg gingen zij helemaal lopend, 10 kilometer weer terug naar huis. Zus Kuijper trouwde in 1946 met een Engelse bevrijdingssoldaat John Anderson en vertrok in 1947 naar Engeland. John werd onderscheiden namens koning George VI als Infanterist 112e Royal Field Artillery.

Jan Kuijper
jankuijper1@gmail.com

O.a. soldatenboekje en halsplaatje en een foto van het Korte Voorhout huis Nr.7 van twee Duitse wachtsoldaten, stiekem genomen door Zus Kuijper

John Anderson en Zus Kuijper

Een echt Haagse feestdag

In de week voor de Derde Dinsdag van September is het in Den Haag een drukte van belang. In de binnenstad worden tribunes gebouwd, dranghekken geplaatst, de kermis opgebouwd en televisieposten ingericht. In het weekend wordt er zelfs met de paarden op het strand geïfend. Kortom, Den Haag maakt zich op voor Prinsjesdag!

Traditie

Prinsjesdag is een feestelijke dag waar duizenden mensen af komen op een rijtoer door de koning en de koningin. Het is een van de weinige momenten in het jaar dat het koningspaar aangekondigd in het openbaar verschijnt en iedereen hen kan zien. Zij leggen weliswaar het hele jaar door werkbezoeken af, maar dat is vaak voor een select publiek toegankelijk. De rijtoer is niet zomaar een ritje per koets van paleis naar parlement en terug. Het is een lange optocht met onder andere het garde-regiment Jagers en Grenadiers in gala-uniform, een ere-escorte van de bereden marechaussee, politie en cavalerie aangevuld met diverse muziekkorpsen. In de stoet rijden koetsen mee met de prinsen en prinsessen en als stralend middelpunt de Glazen Koets met het koningspaar en de prinses van Oranje. Dit alles in een volgorde die berust op een lange traditie. Tot enige jaren geleden was de Gouden Koets het rijtuig van de koning maar de koets moest gerestaureerd en aangepast worden aan de eisen van nu. Het zou een mooie gelegenheid zijn geweest om de koets te vervangen door een moderne, veilige auto maar gelukkig is daar niet voor gekozen. Zo kan het sprookje blijven bestaan.

Studentenweerbaarheid

Langs de route vormen diverse legeronderdelen erewachten,

De Glazen Koets met het koninklijk paar vertrekt van paleis Noordeinde. Foto uit 2017, Harry van Reeken, Haags Gemeentearchief.

met bij het parlamentsgebouw een bijzondere erewacht en wel die van de Studentenweerbaarheid. Dit regiment bestaat uit leden van studentenverenigingen die zich vrijwillig hebben aangemeld de koning en de koningin in oorlogstijd te beschermen. Nu had koning Willem I zelf al een regiment militairen opgericht, het Garderegiment Jagers en Grenadiers om zich te beschermen. Zij heeft de opdracht onder de 'ogen van de koning' te leven en is dan ook geleverd in de directe nabijheid van het paleis. In de Tweede Wereldoorlog hebben zij Den Haag verdedigd en vliegveld Ypenburg op de Duitsers heroverd. Op zo'n wapenfeit kan de Studentenweerbaarheid niet bogen. Zij werden al in de zeventiende eeuw incidenteel wel eens bij oorlogshandelingen gebruikt, maar meer als ondersteuning van het reguliere leger.

Na de gevechten werden zij dan ook direct weer opgeheven.

In 1831 boden zij traditiegetrouw hun diensten aan koning Willem I aan om hem te helpen bij het ongedaan maken van de afscheiding van België van Holland. Zij deden mee aan de zogenaamde Tiendaagse Veldtocht maar tot deelname aan gevechtshandelingen is het nooit gekomen en werd het regiment weer

“Achter de hekken staan grote aantallen kinderen met hun zelf geknutselde kroontjes en slingers in het haar.”

opgeheven. In 1866 kregen de weerbaarheidsverenigingen officieel een permanente status. Iedere universiteitsstad kreeg een eigen studentenweerbaarheid, altijd gekoppeld aan het corps. Utrecht en Leiden zijn de oudste verenigingen waarbij het

De balkonscène op Prinsjesdag 2012. Foto: Ingrid Biljouw

Leidse Pro Patria het meest aan de weg timmerde. Prins Bernard was hun beschermheer en liet zich graag jaarlijks op de sociëteit uitnodigen voor een borrel en diner. De leden van de verenigingen mochten bij hun moederregiment, in geval van Leiden was dat het garderegiment Grenadiers, meedoen aan militaire oefeningen. Dat blijft heden ten dage

den zoals de 'hoedenclub' uit Valkenburg. Deze groep dames bezoekt ieder jaar de hofstad en zij verheugen zich op het kiezen van een nieuw hoofddeksel. Feestelijk gekleed trekken zij zo veel bekijks. Hoe anders de heren van de Oranjevereniging uit Z. die keurig in jacquet met hoge hoed langs de route staan. Zij hebben een vaste plek aan de route en de koning groet hen ook ieder jaar, zeggen ze. Wat niet onvermeld mag blijven, zijn de grote aantallen kinderen met hun zelf geknutselde kroontjes en slingers in het haar die achter de hekken staan. Die doen het altijd goed op tv.

Dit alles speelt zich buiten af, maar binnen is ook het een en ander te zien. Wat te denken van de hoedenparade van de vrouwelijke Kamerleden. Hun keuzes zijn altijd goed voor kritische of bewonderende commentaren. Bepaald niet leuk is het wanneer het hoofddeksel van een kamerlid wordt gekwalificeerd

Ruiters in de Paleisstraat op Prinsjesdag. Foto uit 2017, Harry van Reeken, Haags Gemeentearchief

Folklore

Op de grens van traditie en folklore zijn de jaarlijkse bezoeken van personen in klederdracht aan Prinsjesdag. Op televisie zien wij hen geïnterviewd worden met de terugkerende vraag of zij ieder jaar naar Den Haag komen. Uiteraard, want het is mooi om het koningspaar te zien en het is ook een gezellig dagje uit. Daar staan zij niet alleen in. Veel toeschouwers kleden zich al dan niet uitbundig in het oranje, soms zelfs met een nepkroontje, sjerp en medailles. Anderen dragen speciale hoe-

Publiek achter een dranghek naast het paleis Noordeinde

Oefening op het strand voor Prinsjesdag. Foto uit 2014, Frank Jansen, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Haags Gemeentearchief

Figuren in historisch kostuum lopen over het Lange Voorhout tijdens het Prinsjesfestival, de viering van 200 jaar Prinsjesdag. Rechts is Frans de Leeuw. Foto uit 2014, Willem Vermeij, Haags Gemeentearchief

als 'gewoontjes'. Dat komt niet vaak voor omdat de dames zich zeer bewust zijn van de impact van hun keuze. De Partij voor de Dieren steelt vaak de show met originele creaties rond het thema 'dier en natuur'. Maar meestal worden ontwerpers van naam ingeschakeld wier hoeden gelukkig door de vakpers worden herkend.

Politiek

Prinsjesdag vieren wij omdat die dag koning Willem-Alexander de plannen van de regering voor het nieuwe jaar openbaar bekend maakt. Deze troonrede is eigenlijk een toelichting op de begroting die die middag aan de

Tweede kamer wordt aangeboden door de Minister van Financiën. Sommige plannen lekken al enige weken daarvoor uit, meestal in de vorm van korte mededelingen, maar de troonrede niet. Dat komt omdat daar vaak nog tot op het laatst in gewijzigd wordt. De koning ontvangt de tekst in grote lijnen al enige dagen van tevoren om te oefenen. Het voorlezen luistert nauw, geen woord mag worden overgeslagen en het moet duidelijk verstaanbaar zijn. Na het voorlezen vouwt hij de blaadjes dicht, overhandigt die aan de bode achter de troon en verlaat met de koningin aan zijn zijde de zaal. De cabaretier

Oefening op het strand voor Prinsjesdag. Foto uit 2014, Frank Jansen, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Haags Gemeentearchief

Wim Kan heeft in een van zijn oudejaarsconferenties daar eens een grapje over gemaakt. Het was nog in de tijd van koningin Juliana en zij had dat jaar wat gearzeld bij het voorlezen van bepaalde passages. Wim Kan interpreteerde dat als dat zij niet kon geloven wat er stond en dat zij de troonrede daarom dichtvouwde, in haar tasje stopte om die thuis nog eens na te lezen. Daar is dus nu echt geen sprake

meer van, de koning komt niet voor verrassingen te staan.

Tot slot

De rijtoer wordt afgesloten met de balkonscène bij Paleis Noordeinde. Dit trekt altijd veel bekijks, zeker bij mooi weer. Wat helpt is dat de ambtenaren op Prinsjesdag tussen 12.00 en 14.00 uur vrij hebben om naar de troonrede te luisteren en naar de rijtoer te gaan kijken.

Of daar veel gebruik van wordt gemaakt, is de vraag. De scholen zijn wel dicht die dag en het aantal ouders met kinderen bij het paleis is dan ook groot. Het feest is pas compleet als na afloop de kermis wordt bezocht. En zo is een dag die van nationaal belang is een echt Haags feestje.

Ton van der Pijl
Tonvanderpijl212@gmail.com

Le op Prinsjesdag. Foto uit 2017, Harry van Reeken, Haags Gemeentearchief

Kinderen achter een dranghek op Prinsjesdag. Foto uit 2017, Harry van Reeken, Haags Gemeentearchief

Den Haag als proeftuin

Al op de lagere school leerden we dat bijvoorbeeld winkels en ook verenigingen hun namen verkort op gevels en toegangspoorten hebben staan. Zo ook Albert Heijn, die in de volksmond tot op de dag van vandaag, zoals voor iedereen bekend, als AH voortleeft. Ik weet niet of deze grootgrutter ermee heeft gezeten.

Ook sportverenigingen helpen het volk in deze een handje. ADO laat zijn supporters geloven dat op het grasgroene voetbalveld in Den Haag, Alles Door Oefening, wordt bereikt. Dick Advocaat, oud-bespeler van het Zuiderpark, zal het bij elke training zijn spelersgroep hebben voorgehouden. Scheveningen Holland Sport (SHS), spelend op 'Houtrust' in de schaduw van de duinen verkleinde haar naam: met Holland Sport moesten de supporters zich tevredenstellen.

Verwarrend was het voor mij als junior dat V.V.P. zowel een zondagse naam, als een scheldnaam droeg.

Als katholiek joch zonden mijn ouders mij het Zuiderpark in, naar de 'zwart-roden', de overburen van ADO. Voetbal Vereniging Pancrattus; uitgescholden door onder meer ontevreden supporters van de tegenpartij: Vuller Van Pastoor. Misschien dat Van Dale 'vuller' omschrijft als: vuilnis. Of er 'onsportief' (m.a.w. vuil), door ons werd gespeeld...? Ik vraag het mij af.

Voetballende jongens in het Zuiderpark. Foto uit 1948, Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, Haags Gemeentearchief

Drie turven hoog en dan niet sportief spelen? We waren al bij met een doelpunt, als we met een kluitje het verkleinde doel van de tegenpartij bereikten. We hadden geen flauwe notie van slidings en swallows.

De sportvelden deelden wij met de voetbalvereniging RAVA. Zij waren in oranje-zwarte outfits gehuld die flets waren geworden door de wekelijkse wasbeurt door een moeder die voor iedere toerbeurt werd aangewezen. Die afkorting bleek overigens te staan voor Rafael Afdeling Voetbal en Atletiek. Hun naam verhulde (St.) Rafael, de aartsengel,

oftewel katholiek voetballen, wat toentertijd bestond. U mag me geloven.

Een van mijn schoolschriften vulde zich bijna als vanzelf met handtekeningen van bekende voetballers, allereerst van de Haagse 'internationals', want zowel ADO als SHS leverden aan het Nederlands elftal. *Hup Holland Hup, laat de Leeuw niet in z'n hempie staan* was een hit, bij iedere interland, op ieders lippen. Ene Jan de Cler was de creatieve vader van dit lied, dat tijdens de interland qua tekst vaak moest worden bijgesteld, afhankelijk van de resultaten van de Oranje-voetballers.

Open Dag bij F.C. Den Haag in het Zuiderpark. Foto uit 1983, Robert Scheers, Haags Gemeentearchief

Theo Timmermans, Mick Clavan van ADO en Bertus de Harder van SHS werden trots in het Oranje gehesen. Semiprof was hun status. Ze verdienden meer, maar kregen minder zodat ze vaak neveninkomsten genereerden met een tabakszaak, textielzaak of bij Timmermans, een schildersbedrijf.

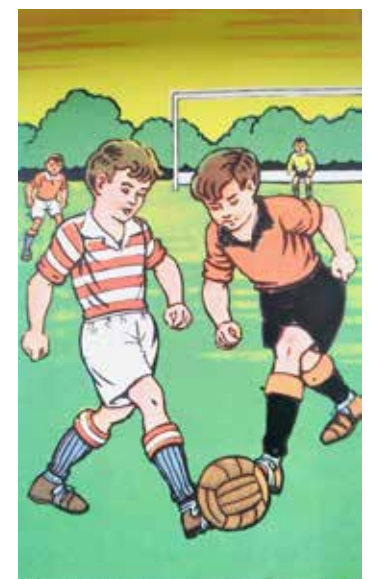
Timmermans' adres hadden we snel gevonden. Hij stond, in zijn schilder overal, voor zijn flat: de nieuwbouw aan de Harmelensstraat tegenover onder andere de houten noodlokalen van de Fatimaschool. Met enige flair zette hij zijn handtekening in mijn schoolschrift. Ik was een ijverig autogrammenjager, maar een matige linkervleugelspeler. Ik was dan wel linksbenig, kon snel lopen, maar scoren, nee...

Ik keek eerder naar een wedstrijd van de zogeheten neoprofs dan dat ik te vinden was aan de overkant, bij de sportieve verrichtingen van 'mijn VVP' op de zaterdagmiddagen. Zaterdagvoetbal was een begrip. Toen ik zeventien of achttien was heb ik de familie Bouman geholpen, in hun groen gesausde paviljoen, bij een van de ingangen van het ADO-terrein met de verkoop van friet, frikandellen en ijs; ze kwamen handen tekort bij de thuiswedstrijden van ADO.

Ik kwam zakgeld tekort en na een langdurige vrijage als 'zaterdagbezorger' bij banketbakkerij Groenendijk aan het Soestdijkseplein, was deze job passender en de opbrengst fortuinlijker. De banketbakker de heer Fremdt was mijns inziens zuiniger op zijn gebak dan op zijn parttime personeel.

Als ik nu als automobilist of buspassagier het Zuiderpark passeer, denk ik terug aan de levensperiode die men toentertijd duidde als adolescentie. Van veel bedrijven, heb ik kunnen 'proeven'; het werd me gegund. Den Haag, als proeftuin.

Harry CA Daudt
hardaudt@gmail.com

Een ansichtkaart met voetballende jeugd uit die tijd

Voetbalclub ADO Den Haag speelt een oefenwedstrijd op het veld in het Zuiderpark. Foto uit 1993, Leo van Hulten, Haags Gemeentearchief

Kasten op maat

20 jaar
garantie

Kasten voor iedere leefruimte

Vele stijlen, kleuren en mogelijkheden

Meet & Montage service

Bezoek onze showroom

☎ 070 345 27 00   🌐 www.houtwinkelzaag.nl   📍 Laan van Meerdervoort 258

Eindelijk hulp tegen voeten- en gewrichtspijn

- Verende steunzolen
- Op maat gemaakt
- Past in alle soorten schoenen
- Optimale drukverdeling
- De steunzolen gaan 5 jaar lang mee
- Gratis en vrijblijvend advies aan huis

Slechts
1 mm
dik

Probeer vandaag nog de steunzolen van Fusselasticon
 Tel: 053 8200 810 | E-mail: info@fusselasticon.nl

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Vauxhall Viva

Ook een auto die nooit zo bekend is geworden in Nederland. Even voor het betere begrip. General Motors had in Europa het merk Opel en in Engeland het merk Vauxhall met van elkaar verschillende modellen. In Nederland waren beide merken leverbaar. Later hadden beide merken dezelfde modellen en was Vauxhall een Opel met een Vauxhall badge, alleen nog maar leverbaar in de UK. Maar destijds was Vauxhall dus een Brits merk met een eigen modellijn en in 1965 introduceerden zij de nieuwe Viva. Later werd dit model gestyled en daarover hebben we het nu.

Een topper daar met een beperkt succes in Nederland. Een leuk en apart model. Een echte vertegenwoordigersauto met een opvallend design met een oplopend knikje onder de achterruit. Veel chroom in die tijd op de wat luxere uitvoeringen en verkrijgbaar in een aantal versies, zoals de standaarduitvoering, een beetje kaal met alle basics van toen, maar ook de Viva de Luxe, de Viva SL met

nog meer chroom, een andere grille, mooiere stoelen, houten dashboardinleg, armsteun achterin, geen achterbank maar twee luxe gevormde stoelen, een afsluitbaar dashboardkastje en meer van dit soort luxezaken voor die tijd. Ik kan hem mij nog goed herinneren, omdat ik tijdens een zomervakantie eind jaren zestig bij mijn oom en tante in Harrow in Engeland logeerde en vriendje werd van

het buurmeisje. Ze heette Linda en ik weet nog dat zij regelmatig het plaatje *Everlasting Love* van Love Affair draaide en ik hoopte dat het voor mij bestemd was. Haar vader was verzekeringsagent en kreeg een nieuwe zakenauto. Ja, u raadt het al, een donkergroene Vauxhall Viva, waarbij hij mij uitnodigde voor een proefritje. Waarschijnlijk wilde hij meer weten over wie er met zijn dochter hand in hand liep,

maar dat terzijde. De Viva was natuurlijk een beetje Opel-niveau, maar de meest luxe SL uitvoering sprak mij wel aan. Het rijden was niet spectaculair. Ik kan mij nog herinneren dat net als bij de Opel Kadett het stuur wat scheef in het interieur stond. De linkerkant was wat lager dan de rechterkant, zodat je er niet echt lekker achter zat. Wat ik mij ook nog kan herinneren, is dat de Vauxhall dealer in Den

Haag op een wat binnenstadachtige plek zat aan een gracht. Ik ben daar met mijn vader wel eens een keer geweest, want de directeur was een relatie van hem. Er staat mij iets bij van de Boomsluiterskade. De Vauxhall Viva was gewoon een heel leuke auto voor die tijd en had voor mij extra *sweet memories*.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

HAAGSE KWESTIES

Zeeziek aan de Hofvijver

Het is geel, gratis en het staat aan de Hofvijver: de kijksteiger! Of fonetisch de Kèkstègâh. Op een mooie zomerdag klom ik erop om 28 meter hoger te kunnen volgen wat er op het Binnenhof gebeurt. En het gezwabber van het gevaarte te ervaren. Om zeeziek van te worden!

De Kijksteiger heette oorspronkelijk gewoon uitzichtpunt Binnenhof. Op de plek waar het ruitersstandbeeld van Willem II stond (je weet wel, waar in november vorig jaar die oersaaietijdcapsule onder vandaan kwam) kun je nu 149 treden naar boven klauteren om uit te kijken over het Binnenhof, de Hofvijver, de skyline met de Tieten, de Kroon en de Vulpen. Van wie die bijnamen zijn weet bijna niemand, maar de bedenker van de Kijksteiger is Fons de Rouw. Hij zond hem in bij Omroep West en Sjaak Bral bekroonde hem.

Fons de Rouw is geboren en getogen in Limburg, lees ik in het verslag op de site van Omroep

West, en was dus 'flabbergasted'. En ik lees dat hij vanaf de uitzichttoren meer zag dan ik. Hij zei: "Je kunt van bovenaf ook heel goed zien dat de verbouwing van het Binnenhof erg nodig is." Ik vond het zicht juist wat tegenvallen. Je kijkt eigenlijk tegen de Mauritstoren en de Stadhouderspoort aan en je ziet de Ridderzaal die overal bovenuit torent en de Maurits- of Grenadierspoort aan de kant van het Plein. Wat er precies op het Binnenhof gebeurt, blijft gissen. Als ik inzoom op de foto die ik maakte, zie ik twee witte kubussen zo ongeveer voor de Eerste Kamer staan. Waarvoor die zijn is een raadsel. Eigenlijk zie je meer vanuit de flat van

mijn neef, op de 21ste verdieping hartje Den Haag.

Schildpad

Maar niet gemopperd. Het is hartstikke leuk om Den Haag in je op te nemen vanaf de Kijksteiger. En ik geef jullie een kijktip. Samen met zijn vriendin spotte diezelfde neef van de 21ste verdieping een schildpad in de Hofvijver. Schildpad?! Jazeker! Dit is géén Haagse versie van het monster van Loch Ness.

Als ik wat doorspit op internet, vind ik dat er zelfs drie schildpadden in de Hofvijver zijn gezien. De oudste waarnemingen zijn van een collega van de plaatsvervangend griffier van de Eerste Kamer, Laurens Dragstra. Die had de Hofvijver aan zijn voeten, tot de Eerste Kamer drie jaar geleden verhuisde naar de Kazernestraat. Dragstra maakte een foto van wat zijn collega in april 2016 zag: twee geelwangschildpadden. In

2017 zag hij dat er een derde schildpad was bijgekomen, van een andere soort: een roodwang.

Daarna zijn de twee geelwangschildpadden naar de kantlijn van het nieuws gedrukt. In de zomer van 2019 maakten plaatselijke media melding van 'de' roodwangschildpad in de Hofvijver. Compleet met filmpjes en foto's. Een forse jongen, die op zonnige, warme dagen zit te zonnen bij het Torentje. En hij kreeg een toepasselijke naam. De schildpad vernoemd naar de langstzittende bewoner van het Torentje. Mark dus.

Kampioen Binnenhofbewoner? Ik bedenk dat er mogelijk een kampioenschap voor het opra-

Idee voor een Haagse kwestie?
Mail naar Milja de Zwart: milja@xs4all.nl

pen ligt. Oud-premier Mark gaf op 2 juli 2024 de sleutel van het Torentje aan zijn opvolger Dick Schoof. Daarmee sloot hij een premierschap van dertien jaar en bijna negen maanden af. Schildpad Mark is voor het eerst in de Hofvijver gezien in mei 2017. Dat betekent dat hij zo eind februari 2030 het record van oud-premier Mark kan overnemen. Nog even baantjes blijven trekken in de Hofvijver dus, Mark! Het klinkt misschien ver weg, maar ik denk dat we de oplevering van het vernieuwde Binnenhof niet eerder kunnen verwachten. Laten we het vanaf de Kijksteiger in de gaten houden!

Milja de Zwart

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN

Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Haagse Wereld Drinkjes

Ontdek een rijke selectie aan wonderlijke wijnen, bijzondere bieren, spannende cocktails, lekkere likeuren, traditionele Spaanse sangria, verfrissende non-alcoholische drankjes, sprankelende bubbels, krachtige ciders en nog veel meer! Vergeet ook de heerlijke hapjes van Haagse Wereld Hapjes niet. Geniet van zowel warme als koude bites, variërend van borrelplanken, tapas, sushi, Romaanse pizza's tot sappige satés. Doe gratis mee aan de hilarische muziekingo, rum-tasting en de Haagse Wereld Drinkjes lottotrekking. Uiteraard gaan de voetjes van de vloer bij Hans en Linda, het dynamische DJ-duo van de muziekcaravan.

Wanneer & waar: 20 & 21 september, 16.00 - 23.00 uur, Grote Kerk, Den Haag
Kaarten kunnen online besteld worden voor € 17,50 of aan de kassa voor € 19,95.
Meer info: www.haagsewerelddrinkjes.nl

Rasa Festival

Museum Sophiahof organiseert de eerste editie van het 9-daagse Rasa Festival! Duik dieper in de gedeelde geschiedenis van Nederland en Indonesië. Leer, beleef en geniet! Museum Sophiahof zal je van 14 tot en met 22 september meenemen in de geschiedenis van Nederland en Indonesië via filmvertoningen, performances, exposities, workshops en talks. De Sophiazal biedt een rijkgevoeld programma, gecreëerd in samenwerking met het Indisch Herinneringscentrum, Museum Maluku en Stichting Pelita. In het weekend verandert het buiten-terrein in een levendige pasar met diverse kraampjes en muziek.

Wanneer & waar: t/m zo 22 sept, Museum Sophiahof, Sophialaan 10
Meer info via museumsophiahof.nl

Hoogtij

Hoogtij is een route langs kunstenaarsinitiatieven, galleries en kunstinstellingen in het centrum van Den Haag en vindt meerdere keren per jaar plaats op vrijdagavond. De locaties zijn tussen 19.00 en 23.00 uur te bezoeken. Tijdens HOOGTIJ #78 op 27 september kun je 20 kunstlocaties bezoeken in de binnenstad van Den Haag: van white cube tot underground; van gevestigde kunst in de galleries en instellingen tot installaties en performances bij de kunstenaarsinitiatieven. Gratis toegang. Gratis rondleidingen voor wie het wil. Startlocatie 18.30 - 19.00 u.: Grafische Werkplaats (Prinsegracht 16). Afterparty: Nest in Laak (Verheeskade 321).

Wanneer & waar: vr 27 sept, 19.00-23.00u, centrum Den Haag
Meer info via hoogtij.net

WIN EEN JAAR
GRATIS KUNSTLES!

CultuurSchakel

Ontmoet Spinoza thuis in Den Haag

Tijdens de Spinoza Oktobermaand laat de stad haar licht schijnen op Spinoza met zijn ideeën over democratie, ethiek, tolerantie en over het persoonlijke en collectieve levensgeluk. Je leert de Haagse filosoof beter kennen dankzij lezingen, stadswandelingen, filosofische vaartochten en de workshops 'Spiegelen met Spinoza' in buurtcentra en wijkbibliotheken. Er zijn ook twee primeurs: in de Centrale Bibliotheek aan het Spui zijn Spinozaboeken te leen, van opstap tot diepgravend. En voor het eerst is niet alleen het Spinozahuis alle mid-dagen gratis open, maar ook de Spinozatuin met het nog onbekende Spinozabeeld uit 1931. Er is nog meer: schuif aan bij 'Spinoza Lunch & Verhalentafel' in StadsOase Spinozahof, waar alle zaterdagmiddagen ook interactieve rondleidingen worden aangeboden. Wil je de Haagse Spinoza echt goed leren kennen? Kom dan naar de 'Spinoza Verhalennacht'. Wandelend en varend ontmoet je zijn tijdgenoten en kijk je via Virtual Reality letterlijk 360° rond bij de nijvere zeventiende eeuwse Dunne Bierkade in het huidige SpinozaKwartier.

Informatie programma Spinozamaand: www.spinozadenhaag.nl

'De Earring & ik': duizend fans geven eenmalig concert

Je moet naar Rotterdam om dit mee te maken. Dat komt doordat de Leidse journaliste Yaël Vinckx (NRC) haar droom in Den Haag niet voor elkaar kon krijgen. Maar maandagavond 30 september vanaf 20.00 uur (inloop vanaf 18.30) geven 1000 muzikale fans een bijzonder concert in Ahoy om afscheid te nemen van de Golden Earring.

Andersom ging niet. De ruim zestigjarige Haagse band stopte in 2021 abrupt, toen gitarist George Kooymans de diagnose ALS kreeg. De leden van de band vinden het leuk en Rinus Gerritsen, Barry Hay en Cesar Zuiderwijk zullen erbij zijn om het cadeau in ontvangst te nemen. Dat bestaat uit 4 Earringnummers door 800 rockers, een rockfanfare door 200 blazers en optredens van enkele Nederlandse artiesten. Mocht je het missen, Vinckx maakt er een documentaire over. Een deel van de opbrengst gaat naar de Stichting ALS.

Wanneer & waar: ma 30 sept, 20.00u, Ahoy, Ahoyweg 10, Rotterdam
Tickets te koop vanaf € 40,45 via <https://www.ahoy.nl/agenda/concert/de-earring-ik>

CONCERT OPERA CARATTACO - Johann Christian Bach

Carattaco	Amit Yungman
Cassibelane	Lucretia Starke
Cartismandua	Carolina Andrade
Pratusago	Dierick Aartsen
Teomanzio	Yuichi Sakai Lelieveld
P. Ostorio/C. Cesare	Luize Razdovska

Barokensemble ConcertoValiante met Stagecoach João Paixão

Zes uitstekende solisten, studenten en afgestudeerden van het Koninklijk Conservatorium en het barokensemble, bestaande uit twaalf musici, eveneens studenten en afgestudeerden van het Koninklijk Conservatorium Den Haag en Utrecht, gaan opera Carattaco van J.C. Bach uitvoeren. Johann Christian Bach is de zesde zoon van Johann Sebastian Bach. Een wat minder uitgevoerde componist dan zijn beroemde vader maar zijn muziek is van zeer hoog niveau, opera Carattaco is hiervan zeker een pareltje.

Kaarten Concert Opera Carattaco:

Aan de kassa	€ 28,00	Senioren	€ 20,00
Voorverkoop	€ 24,00	Studenten	€ 12,00

Wanneer & waar:

Za 19 oktober, aanvang 20.00 uur, Familiekerk, Kamperfoelstraat 279, Den Haag

Zo 20 oktober, aanvang 15.30 uur, Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1, Leiden

Kaarten zijn te bestellen via concertovaliante@ziggo.nl of tel. nr. 06-23867050

Meer info www.concertovaliante.com

Marcello en Els (W)eten Wat Lekke Recept voor boterkoek van Restaurant Suzie Q

Creedence Clearwater Revival Restaurant Suzie Q is inderdaad vernoemd naar de legendarische song van Creedence Clearwater Revival uit onze jeugd. Je kent het vast nog wel; een super simpele tekst afgewisseld met briljante gitaar loopjes. Het nummer is oorspronkelijk van Dale Hawkins uit 1957 die het uitbracht als Susie Q, met een S dus... Nog een weetje; Susie-Q is bij sommigen de bijnaam van Quetiapine (Seroquel), een antipsychoticum. Maar belang-

rijker is dat we er kort geleden voortreffelijk hebben gegeten. Op ons verzoek kregen we een recept dat we zelf thuis hebben gemaakt.

Recept voor boterkoek

Ingrediënten

- 200gr kristalsuiker
- 150gr basterdsuiker
- 350gr roomboter
- 450gr bloem
- 2 eitjes (1 voor in het deeg en de ander voor een mooi kleurtje)
- 10gr zest (citroenrasp)
- 5gr zout

Bereiding

- Klop de roomboter los
- Voeg de suiker, basterdsuiker, citroen en zout toe en roer goed door

- Meng hier vervolgens de bloem beetje bij beetje doorheen en doe er een eitje door
- Giet het geheel op een bakplaat/ovenvorm en maak er een patroon met een vork
- Kwast het tweede eitje boven op het deeg zodat het een mooi kleurtje krijgt
- 15 minuten op 180 graden of iets langer (bij ons ging het uiteindelijk 25 minuten) in de oven

Een lekker en eenvoudig recept, dat eigenlijk niet kan mislukken... Eet smakelijk!!

Tips?

Heb je een goede tip voor een recensie. Mail dan even naar Marcello & Els: info@marcellos.nl

Op een rijtje

Suzie Q
Dr. Lelykade 33-37
Den Haag
Keuken open elke dag
12.00 - 22.00 uur

restaurantsuzieq.com
events@restaurantsuzieq.nl
070 7433 676

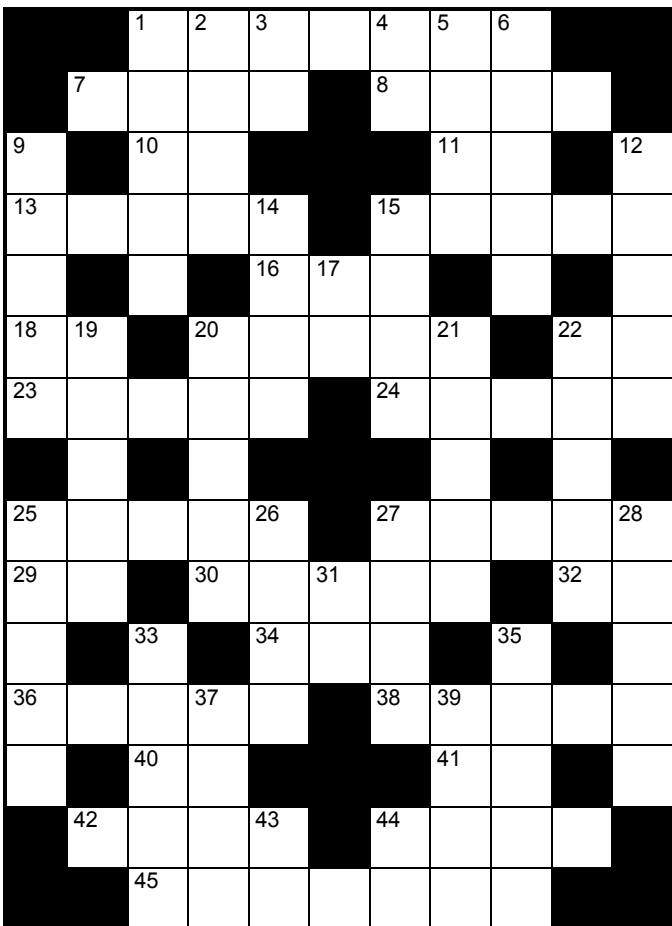
Shared Dining € 6,50 - 14,00
Dessert € 9,00 - 14,50
Drankjes normaal
Elke woensdag Oesterfestijn;
oesters € 1,50 per stuk
Elke dag Suzie's vangst-menu (3-gangen met vis als hoofdgerecht) € 25,-

1 KRUISWOORDPUZZEL

Puzzels

SUDOKU 2

Horizontaal

1 soort testament 7 brievensnoer 8 insecteneter 10 Verenigde Staten 11 langspeelplaat 13 boom 15 pl. in Portugal 16 in plaats van 18 riv. in Italië 20 pl. in Noord-Brabant 22 stoomschip 23 marktplein 24 plant 25 bede 27 breekbaar 29 voegwoord 30 vuurpijl 32 lengtemaat 34 afgemat 36 rangtelwoord 38 optie 40 onderofficier 41 Europees Parlement 42 halfbloed 44 Europese hoofdstad 45 pl. in Canada.

Verticaal

1 wilde kat 2 vruchtbare plaats 3 dominee 4 cerium 5 ijshut 6 huidziekte 9 leersoort 12 heerser 14 vreemde munt 15 politieke partij 17 per expresse 19 kruisboog 20 familielid 21 waakzaam 22 misdadig 25 pl. in Zuid-Holland 26 schaakstuk 27 watertje 28 vet 31 boksterm 33 voorkant 35 in tweevoud 37 uitgestorven vogel 39 droogvloer 43 ondernemingsraad 44 niet even.

		8		6				4
	2							
9			3		2	1		
	7				9	3		
				4				
2								8
	5				8			
		6		5		7		
	1		9	7	4	2		

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke Haagse sokken! U kunt de oplossingen tot donderdag 26 september mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Oplossingen vorige editie:
Zweedse puzzel: Madurodam
Sudoku: 1 - 5
Woordzoeker: Milieubewust

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De Haagse Harry Sokken gaan naar: *Paul Stikvoort*

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

Win Haagse Harry Sokken - Model 'Standbeeld'
Limited edition! Deze sokken verschijnen ter ere van de Haagse Harry tentoonstelling in het Haags Historisch Museum. Gemaakt van bamboe, dus duurzaam.

De sokken zijn ook online verkrijgbaar via www.haags.nl t.w.v. € 14,95 (excl. verzendkosten).

Kom Haags Ontmoeten

De plek voor ouderen én hun mantelzorgers.

Kom langs en maak kennis

HAAGS ONTMOETEN
Uw plek in de wijk

OPEN DAG
MARTHA FLORA
DEN HAAG

BADHUISWEG 165-167

ZATERDAG
 28 SEPTEMBER
 14.00-16.00 UUR

MAAK KENNIS MET DE MEEST PERSOONLIJKE DEMENTIEZORG VAN MARTHA FLORA IN DEN HAAG

Komt u ook sfeer proeven op de open dag van Martha Flora den Haag? Op 28 september openen we onze deuren zodat u kunt ervaren hoe wij de meest persoonlijke dementiezorg in de praktijk brengen.

Martha Flora biedt mensen met dementie een warm thuis, wanneer zelfstandig wonen niet meer mogelijk is. Een thuis waar eigen regie, echte aandacht en vooral leefplezier centraal staan. Bent u benieuwd hoe wij onze zorg organiseren? Kom dan sfeer proeven op de open dag van Martha Flora Den Haag of één van onze andere locaties! We hebben 16 locaties in Nederland, deze vindt u op onze website.

U BENT VAN HARTE WELKOM OP ZATERDAG 28 SEPTEMBER TUSSEN 14:00 EN 16:00 UUR.

U kunt een kijkje nemen in een van de woonstudio's en de Meander: een unieke sfeervolle woonruimte en het hart van onze beschermde samenleving. De open dag is voor belangstellenden die een geschikte woonplek zoeken voor zichzelf of een dierbare met dementie. Onze collega's staan klaar om uw vragen te beantwoorden. Aanmelden is niet verplicht maar wel fijn en kan via www.marthaflora.nl

MARTHA FLORA
 De meest persoonlijke dementiezorg

MEUBELSTOFFEERDERIJ LODEWIJK 75 Jaar

Al 4 generaties uw Ambachtelijke Meubelstoffeerderij

*Optimale service, garantie en kwaliteit,
 Wij halen en brengen gratis!*

Ambachtelijke Meubelstoffeerderij Lodewijk is er voor uw totale meubelrestauratie

Gespecialiseerd in:

- Herstoffering van banken en fauteuils
- Vernieuwing van binnenwerken
- Fineren en politoeren
- Leerreparatie
- Antiekrestauratie
- Biezen-, rieten- en rotanstoelen
- Vloerbedekking en gordijnen

U heeft de keuze uit meer dan 600 soorten bekledingsstoffen. U kunt langskomen met uw stoel of fauteuil, of een van onze medewerkers kan met onze mobiele winkel naar u toe komen om direct een offerte te doen.

Stoffering Lodewijk (hoofdvestiging)
 Reinkenstraat 111 Den Haag - 070-3922344
 Voor informatie of een vrijblijvende offerte ons centrale nummer: **0800-5633945** (gratis)
 KVK nummer 7607178
WWW.STOFFERINGLODEWIJK.NL

Wateringen

40 uur

Fulltime

MBO

Monteur storing en onderhoud & Zelfstandige Beveiligingsmonteur

Over HADI Beveiliging BV

Wij zijn HADI Beveiliging BV, al 50 jaar dé specialist in totaalbeveiliging voor bedrijven, winkels, particulieren, musea en overheidsgebouwen. We staan bekend om onze betrouwbare en professionele dienstverlening. Het kantoor is gevestigd in Wateringen, maar jij bent on the road en komt op veel verschillende locaties!

Wat ga je doen?

Als zelfstandig beveiligingsmonteur ben jij de held die zorgt dat alles op rolletjes loopt. Jij installeert en stelt beveiligingsapparatuur en randapparatuur in. Denk aan:

- Elektronische beveiligings-, alarm- en signaleringsinstallaties.
- Brand-, toegang- en CCTV-systemen.
- Aanleggen van bedradingen en buizen.
- Gegevens invoeren in de centrale eenheid.
- Testen en opleveren van de installaties.

Wat verwachten we van jou?

- Een MBO-diploma in Elektrotechniek.
- Ervaring in het vak.
- Een schoon strafblad.
- Rijbewijs B(E).
- Goede beheersing van de Nederlandse taal.
- Zelfstandigheid en eigen initiatief.
- In het bezit van MBV of TBV, of de bereidheid deze te halen.
- Bereidheid om mee te draaien in routinesysteem mbt een 24-uurs servicedienst.

Wat bieden wij jou?

- Een marktconform salaris.
- Een bedrijfsauto.
- Een mobiele telefoon.
- Werken in een zelfstandige, gezellige en collegiale sfeer.
- De kans om opleidingen en cursussen te volgen.

Enthousiast?

Lijkt dit je wat? Stuur dan snel je sollicitatie en CV naar personeelszaken@hadi.nl. We kijken ernaar uit om je te ontmoeten!

